

**Γράφει ο Θεολόγος – Εκκλησιαστικός Ιστορικός – Νομικός
κ. Ιωάννης Ελ. Σιδηράς**

**ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΠΕΙΡΑΣΜΙΚΟΥ ΛΟΓΙΣΜΟΥ ΤΙΝΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΧΩΡΟΤΑΞΙΑ ΤΩΝ
ΕΔΡΩΝ ΣΤΗΝ ΑΓΙΑ ΚΑΙ ΜΕΓΑΛΗ ΣΥΝΟΔΟ ΚΑΙ ΠΕΡΙ
ΕΘΝΟΦΥΛΕΤΙΣΜΟΥ**

- **Ειρηνοποιός και εύλαλη πανορθόδοξη φωνή της Μητρός Πρωτοθρόνου Εκκλησίας της Κωνσταντινουπόλεως «ίνα ώσιν εν».**
- **Το Οικουμενικό Πατριαρχείο ως εγγυητής και θεματοφύλακας της Πανορθόδοξου Ενότητας**
- **Η Πανορθόδοξη ενότητα αποτελεί το μέγα ζητούμενο και ο υφέρπων εθνοφυλετισμός τον μεγάλο κίνδυνο, όπως εκφράζεται υπό του Πατριαρχείου Μόσχας.**
- **Οικουμενικός Πατριάρχης Βαρθολομαίος ο ενοποιός και ενσαρκωτής του οράματος της Πανορθόδοξου Ενότητας.**

Ο Μέγας Αρχιερέυς της Εκκλησίας, ο θεάνθρωπος Ιησούς Χριστός, στην λεγόμενη Αρχιερατική του Προσευχή προ της συλλήψεως και της Σταυρώσεώς του, απευθυνόμενος προς τον Θεό Πατέρα αναφέρεται εκτενώς και εναγωνίως στην τήρηση της ενότητας μεταξύ των μαθητών του λέγων: «Πάτερ άγιε, τήρησον αυτούς εν τω ονόματί σου ω δέδωκάς μοι, ίνα ώσιν εν καθώς ημείς».

Έκτοτε αδιαλείπτως η Ορθόδοξη Εκκλησία δέεται προσευχητικώς για την ενότητα του πληρώματος αυτής ως ενιαίου ευχαριστιακού σώματος με κεφαλή τον Ιησού Χριστό. Το Οικουμενικό Πατριαρχείο στο πλαίσιο της Οικουμενικής, πρωτοθρόνου και πρωτεύθυνου αποστολής και αρχιδιακονίας του μέσα στον Ορθόδοξο κόσμο ενεργεί ενωτικά εν τω κοινώ συνδέσμω της αγάπης και της ειρήνης για την διατήρηση της πανορθόδοξου ενότητας ανάμεσα στις κατά τόπους Ορθόδοξες Εκκλησίες, οι οποίες στο διάβα των αιώνων και μέχρι σήμερα προσβλέπουν στην Μητέρα Αγία Μεγάλη του Χριστού Εκκλησία της Κωνσταντινουπόλεως ως την κοινή τροφό και φιλόστοργο σκέπη των απανταχού Ορθοδόξων.

Τούτο δεν σημαίνει ότι το Οικουμενικό Πατριαρχείο καταργεί το αυτοκέφαλο των κατά τόπους Ορθοδόξων Εκκλησιών και ότι έχει «υπερόρια» αντικανονική δράση. Αντιθέτως, η Μητέρα Εκκλησία της Κωνσταντινουπόλεως ως πρωτόθρονος και πρωτεύθυνος αγωνίζεται για την πανορθόδοξη ενότητα, επιλύουσα τα φλέγοντα ζητήματα που ταλανίζουν τις κατά τόπους Ορθόδοξες Εκκλησίες και συντονίζουσα τις σχετικές ενέργειες και πρωτοβουλίες προκειμένου να εκφράζεται η Ορθοδοξία ανά τον κόσμο «εν ενί στόματι και μιά καρδία».

Ο αοίδιμος λόγιος και βαθύνους Μητροπολίτης Σάρδεων Μάξιμος στο περισπούδαστο και μνημειώδες έργο του υπό τον τίτλο «Το Οικουμενικόν Πατριαρχείον εν τη Ορθοδόξω Εκκλησία», θεοπνεύστως και βαθυστοχάστως, αναφέρει: «Η Ορθοδοξία είναι ζωή, ως ζωή είναι οργανισμός, ως οργανισμός δε έχει κεφαλή και κέντρο το Οικουμενικό Πατριαρχείο, το οποίο έχει μοχθήσει όσο ουδεμία άλλη Εκκλησία υπέρ της Ορθοδοξίας και αφού υπέμεινε καθαρμούς μεγάλους, καθάγιασε στους αιώνες την θέση της Μητρός Αγίας του Χριστού Μεγάλης Εκκλησίας την οποία κατέλαβε και κατέχει. Η θέση και τα δικαιώματα των κατά τόπους Ορθοδόξων Εκκλησιών είναι καθορισμένα υπό των ιερών κανόνων και της ιστορίας υπό των οποίων είναι επίσης καθορισμένη και η πρωτόθρονος μεταξύ αυτών θέση του Οικουμενικού Πατριαρχείου.

Είναι λοιπόν όχι μόνον άδικος αλλά και αστήρικτος και ακατανόητος ο ισχυρισμός ή και ο φόβος κάποιων ότι ασκείται ή είναι δυνατόν να ασκηθεί υπό του Οικουμενικού Πατριαρχείου είδος «Ανατολικού Παπισμού», πράγμα ξένο και απαράδεκτο και απόβλητο υπό των ιερών κανόνων και της ιστορίας της Ορθοδοξίας. Αυτό θα αποκρουόταν υπ' αυτού τούτου του Οικουμενικού Πατριαρχείου επειδή θα αποτελούσε προδοσία του διοικητικού συστήματος της Ορθοδόξου Εκκλησίας και σε περίπτωση ακόμη κατά την οποία ήθελε υποτεθεί ότι όλες οι λοιπές κατά τόπους Ορθόδοξες Εκκλησίες θα ήσαν διατεθειμένες και πρόθυμες να αναγνωρίσουν στο Οικουμενικό Πατριαρχείο αρμοδιότητα και δικαιοδοσία πέραν της υπό των ιερών κανόνων και της ιστορίας διαγραφομένης και καθοριζομένης.

Είναι όμως αφ' ετέρου πολύ περισσότερο αστήρικτος και ακατανόητος και η προσπάθεια κάποιων εκκλησιαστικών και θεολογικών κύκλων να αγνοήσουν ή αμφισβητήσουν ή περιστείλουν και μειώσουν την ιδιάζουσα θέση και τα ιδιαίτερα δικαιώματα του Οικουμενικού Πατριαρχείου στο συγκρότημα των κατά τόπους Ορθοδόξων Αυτοκεφάλων Εκκλησιών, προσπάθεια μάταιη και προορισμένη να καταδικασθεί υπό των ιερών κανόνων, της ιστορίας και της συνειδήσεως της Ορθοδόξου Εκκλησίας και του πληρώματος αυτής».

Από τα παραπάνω καταδεικνύεται αβιάστως ότι το Οικουμενικό Πατριαρχείο, το οποίο ενσαρκούται και υποστασιοποιείται στο πρόσωπο του εκάστοτε Οικουμενικού Πατριάρχου, κατέχει την θέση της πρωτοθρόνου Μητρός Εκκλησίας δια της οποίας λαμβάνει σάρκα και οστά η Πανορθόδοξη Ενότητα. Ο δε Οικουμενικός Πατριάρχης είναι ο εν τη Ορθοδοξία «Πρώτος», ο Πρωτεπίσκοπος, ο οποίος είναι ο εκκλησιαστικός πόλος πέριξ του οποίου δορυφορούνται σε ενότητα αδιάσπαστες όλες οι κατά τόπους Ορθόδοξες Εκκλησίες, Πατριαρχεία και λοιπές Αυτοκέφαλες Εκκλησίες, όσο και αν το Πατριαρχείο της Μόσχας διακρινόμενο για τον επ' εσχάτων άκρατο εκκλησιαστικό «ιμπεριαλισμό» και «παποκαισαρισμό» του, ευκαίρως – ακαίρως, αποπειράται να αμφισβητήσει τα προαιώνια προνόμια του «Πρώτου» της Ορθοδοξίας που ήταν και παραμένει ο εκάστοτε Οικουμενικός Πατριάρχης.

Η έννοια του «Πρώτου» εν τη Ορθοδόξω Εκκλησία δεν νοείται άνευ Συνόδου, καθώς και Σύνοδος δεν νοείται άνευ πρώτου. Τοιουτοτρόπως, ο εν τη Ορθοδοξία «Πρώτος», δηλαδή ο εκάστοτε Οικουμενικός Πατριάρχης είναι εν τη Συνόδω των κατά τόπους Ορθοδόξων Εκκλησιών «Πρώτος» άνευ των οποίων δεν μπορεί να ενεργήσει, όπως και οι λοιπές τοπικές Ορθόδοξες Εκκλησίες σε Πανορθόδοξο επίπεδο αδυνατούν να ενεργήσουν αυτοβούλως και αυθαιρέτως επί ζητημάτων που εκφεύγουν της εδαφικότητας και εκκλησιαστικής δικαιοδοσίας τους και αφορούν την καθόλου Ορθοδοξία.

Ο Οικουμενικός Πατριάρχης ως ο «Πρώτος» της Ορθοδοξίας εν τω συστήματι των κατά τόπους Ορθοδόξων Εκκλησιών δεν αποτελεί ένα απολιθωμένο διακοσμητικό στοιχείο του πάλαι ποτέ ενδόξου βυζαντινού παρελθόντος, όπως πολύ θα ικανοποιούσε τις αδηφάγες φιλοδοξίες του Πατριαρχείου Μόσχας, αλλά κατέχει εκ της αδεκάστου ιστορίας και των ιερών κανόνων και των αποφάσεων των Οικουμενικών Συνόδων πρωθιεραρχική θέση, αφού ακριβώς ως «ο Πρώτος» απολαμβάνει προνόμια τα οποία δεν αναγνωρίζονται στους Προκαθημένους, ούτε καν των Πρεσβυγενών Πατριαρχείων, πολύ δε περισσότερο στον Μόσχας, που δεν ανήκει στην κατηγορία της πάλαι ποτέ «Πενταρχίας» (Ρώμης, Κωνσταντινουπόλεως, Αλεξανδρείας, Αντιοχείας, Ιεροσολύμων).

Στο πρόσωπο λοιπόν του εκάστοτε Οικουμενικού Πατριάρχου και λόγω του εκκλησιολογικού και κανονικού περιεχομένου που ανά τους αιώνες έχει προσλάβει ο όρος: «Πρώτος» της Ορθοδοξίας, αναγνωρίζονται δικαιοδοτικές αρμοδιότητες και εκκλησιαστική προνομιούχος θέση ισχύος προκειμένου υπό την προεδρία του να συγκαλείται εν Συνόδω το σύνολο των κατά τόπους Ορθοδόξων Προκαθημένων για την λήψη καίριας σημασίας αποφάσεων για την Ορθοδοξία, όπως κυρίως είναι η Σύγκληση της Αγίας και Μεγάλης Πανορθόδοξου Συνόδου την οποία τορπιλίζει το Πατριαρχείο της Μόσχας με τα συνεχή, αυθαίρετα και καινοφανή αιτήματα, μωροφιλόδοξες άκριτες απαιτήσεις που κατά καιρούς προβάλλει ως άλλο «Βατικανό της Ορθοδοξίας».

Εξάλλου είναι ιστορικώς καταγεγραμμένο ότι πρωταρχικό μέλημα του Οικουμενικού Πατριάρχου Βαρθολομαίου υπήρξε από της πρώτης στιγμής που εξελέγη στον Αποστολικό, Πατριαρχικό και Οικουμενικό θρόνο, η πανορθόδοξη ενότητα και συνεργασία. Για την προώθηση του θεαρέστου αυτού στόχου κατ' εφαρμογή της αρχιερατικής του Κυρίου προσευχής «ίνα ώσιν έν», συνεκάλεσε στο Φανάρι τους προκαθημένους των κατά τόπους Ορθοδόξων εκκλησιών και από κοινού εξαπέλυσαν μήνυμα μέγα, την Κυριακή της Ορθοδοξίας (1992) προς την καθόλου Εκκλησία και τον κόσμο, το οποίο χαρακτηρίστηκε ως η «ενιαία φωνή» της Ορθοδοξίας. Παρόμοιες συνάξεις πραγματοποιήθηκαν υπό την προεδρία του και κατά τα επόμενα έτη με την ευκαιρία και εξ αφορμής διαφόρων σημαντικών επετειακών εκκλησιαστικών γεγονότων, ενώ ο ίδιος πραγματοποίησε και συνεχίζει άοκνως να πραγματοποιεί επίσημες επισκέψεις και περιοδείες σε όλες τις κατά τόπους αδελφές Ορθόδοξες Εκκλησίες για την εδραίωση της Πανορθόδοξου Ενότητος που είναι το μέγα ζητούμενο. Αξίζει να σημειωθεί ότι κατά την Σύναξη των

Ορθοδόξων Προκαθημένων στο Φανάρι (Οκτώβριος 2008) εδόθη μεγάλη ώθηση για την άμεση σύγκληση της πολυπόθητης και μυριοδιακρηυγμένης Αγίας και Μεγάλης Συνόδου των Ορθοδόξων. Στο πλαίσιο αυτό πραγματοποιήθηκε το έτος 2014, κατά την Κυριακή της Ορθοδοξίας, η Σύναξη των Ορθοδόξων Προκαθημένων στο Φανάρι υπό την Προεδρία του Οικουμενικού Πατριάρχου Βαρθολομαίου, καθώς και η εσχάτη και καθοριστική Σύναξη αυτών κατά τον Ιανουάριο του έτους 2016 στην Γενεύη.

Η Πρωτεύουνη μέριμνα λοιπόν του Πρωτοθρόνου Οικουμενικού Πατριαρχείου για την πανορθόδοξη ενότητα και την ευστάθεια των κατά τόπους Ορθοδόξων Εκκλησιών θα μπορούσε να χαρακτηριστεί ως «κηδεμονική πρόνοια», ως «υπεροχική κηδεμονική αρχιδιακονία» στο θεάρεστο έργο και την ευθυνοφόρο αποστολή για την θεμελίωση και διατήρηση της πανορθόδοξου ενότητας, καθώς η Μητηρ Αγία Μεγάλη του Χριστού Εκκλησία της Κωνσταντινουπόλεως ουδέποτε επεθύμησε ή απέβλεψε στην άσκηση κοσμικής εξουσίας και καταπατήσεως της ελευθερίας των Ορθοδόξων Εκκλησιών αλλά στην διακονία της αγάπης εν Χριστώ, της Ειρήνης, του αμοιβαίου σεβασμού των παραδεδομένων και του εν Χριστώ μεγαλείου της συνόλου Ορθοδοξίας ανά την υφήλιο «όπου επισκοπεί το φως του Κυρίου». Το δε «Εκκλησιαστικόν Πρωτείον» του Κωνσταντινουπόλεως είναι έκφραση της Πρωτοθρόνου και Πρωτευθύνου θέσης και αποστολής αυτής ταύτης της Μαρτυρικής και Καθαγιασμένης Μητρός Αγίας Μεγάλης του Χριστού Κωνσταντινουπολίτιδος Εκκλησίας, η οποία κατέχει τα «Πρεσβεία της Πρωτοκαθεδρίας» ως «πρεσβεία τιμής και αυτοθυσιαστικής διακονίας» και όχι ως πρεσβεία εγκοσμίου εξουσίας.

Η δε εκ της αδεκάστου ιστορίας και των Ιερών Κανόνων και της Εκκλησιαστικής Παραδόσεως «υπεροχική» θέση της Μητρός Εκκλησίας περιβεβλημένη με την εκκλησιαστική ισχύ, την οποία προκλητικώς και αντικανονικώς αμφισβητούν οι «ιθύνοντες» νόες του Πατριαρχείου Μόσχας, αποβλέπει στην «παναρμόνια συμφωνία και συγχορδία της μιας, αδιαίρετου και ασυγχήτου Ορθοδοξίας. Γι' αυτό, ο αοίδιμος Μητροπολίτης Σάρδεων Μάξιμος με έμφαση υπογραμμίζει ότι: «Αυτή είναι η φωνή των κανόνων και της ιστορίας. Και εις την φωνήν και την συνείδησιν αυτών ταύτην ουδείς είναι δυνατόν να προσθέσει ή να αφαιρέσει».

Η «κηδεμονική πρόνοια» και «συναντίληψη» μπολιάζει την «υπεροχική» και ευθυνοφόρο πνευματική αρχιδιακονία μέσα στον κόσμο και ανά την υφήλιο του Οικουμενικού Πατριαρχείου. Αυτή την «υπεροχική και κηδεμονική αρχιδιακονία» ευγλώττως περιγράφει ο εκκλησιαστικός κάλαμος στο υπόμνημα της εκλογής του Αλεξανδρείας Ματθαίου επί των ημερών του Οικουμενικού Πατριάρχου Παΐσιου του Β', όπου αναγράφονται τα εξής: «Η Αγία του Χριστού Μεγάλη Εκκλησία επιπροσθέτως προς τα άλλα προνόμιά της, έχει και το πρώτιστο προνόμιο της μέριμνας όλων των Εκκλησιών. Τέτοια κοινή φιλόστοργος Μητέρα και Κεφαλή είναι η της Κωνσταντινουπόλεως Πρωτόθρονος Εκκλησία, ώστε προνοεί όχι μόνον για τα εγγύς αλλά και για τα πόρρω μέλη και μέρη αυτής. Επίσης προς όλους εφαπλώνει τις μητρικές αγκάλες της και επιχορηγεί αναλόγως τις δωρεές και τις χάριτες, ενώ με

διαφορετικούς αντιληπτικούς τρόπους φροντίζει όλους χωρίς να απομακρύνεται ούτε κατ' ελάχιστον εκ των καθηκόντων της ως απρονόητη και ατημέλητη»

Η οικουμενική και μακράν κοσμικών ιδιοτελών βλέψεων ή εθνοφυλετικών τάσεων αποστολή της Πρωτοθρόνου Μητρός Αγίας Μεγάλης του Χριστού Εκκλησίας «διακονεί και λειτουργεί αδιαλείπτως το μυστήριο της εν Χριστώ Πανορθόδοξου Ενότητας». Συνεπώς, ούτε «τύφος κοσμικής εξουσίας, ουδέ τάσις προς επέκτασιν της δικαιοδοσίας αυτού επί ζημία των άλλων Ορθοδόξων Εκκλησιών, αλλά το καλώς νοούμενον συμφέρον των απανταχού αγίων του Θεού Εκκλησιών καθωδήγει εις τας ενεργείας και την όλην δράσιν αυτού διά μέσου των αιώνων το Οικουμενικόν Πατριαρχείον, το «Θεοστήρικτον τούτο κέντρον», κατά την προσφυή έκφρασιν του μέχρι εσχάτων πάλαι ποτέ αγωνισθέντος υπέρ των δικαίων του Οικουμενικού Θρόνου Κωνσταντίνου Οικονόμου του εξ Οικονόμων».

Η παραπάνω διατύπωση επιβεβαιώνει ακριβώς ότι η Μητέρα Εκκλησία της Κωνσταντινουπόλεως έχουσα απόλυτη συναίσθηση της ιστορικής διαχρονικής πρωτευθύνου και πνευματοφόρου αποστολής και αρχιδιακονίας της ως «Ηγέτιδος Εκκλησίας», αποτελεί για την ανά την υφήλιο Ορθοδοξία τον «πολικό αστέρα» προς τον οποίο προσανατολίζονται και πέριξ αυτού δορυφορούνται όλες οι κατά τόπους Ορθόδοξες Εκκλησίες. Προσφυώς λοιπόν ο αοίδιμος Οικουμενικός Πατριάρχης Σεραφείμ ο Β΄ έγραφε σε εγκύκλιό του ότι η Μεγάλη του Χριστού Εκκλησία: «είναι Πρωτόκλητος Εκκλησία εν ταις αδελφαίς εις τιμήν και εις αποστολήν».

Παρά ταύτα όμως ο μέγας κίνδυνος για την Πανορθόδοξη Ενότητα παραμένει ο εθνοφυλετισμός (ή εθνικισμός), όπως από τον 19ο αιώνα κυρίως υπό των Σλάβων εισήχθη στη ζωή της Εκκλησίας και μέχρι σήμερα δημιουργεί σοβαρά προβλήματα στις σχέσεις μεταξύ των Ορθοδόξων κατά τόπους Εκκλησιών για τις οποίες ο μόνος απτός και ορατός «Μητρικός φιλάδελφος σύνδεσμος Πανορθόδοξου Ενότητας» παραμένει η Πρωτόκλητος Μητέρα Αγία Μεγάλη του Χριστού Εκκλησία της Κωνσταντινουπόλεως.

Ο αντιεκκλησιολογικός εθνοφυλετισμός ως κριτήριο ξένο και αλλότριο ως προς την ουσία και την ταυτότητα της Ορθόδοξου Εκκλησίας κατεδικάσθη ως αίρεση υπό της Μεγάλης εν Κωνσταντινουπόλει Συνόδου (1872) λόγω της σχισματικής Βουλγαρικής Εξαρχίας (1870) προκειμένου εφάπαξ και οριστικώς να νεκρωθεί η νόσος αυτή, η οποία κρινομένη τόσο υπό το πρίσμα των ιερών κανόνων, της ανοθεύτου Ορθόδοξου Παραδόσεως και κυρίως της Ορθόδοξου Εκκλησιολογίας, όπως emphaticώς υπογραμμίζει ο Μέγας Εκκλησιολόγος, Μητροπολίτης Περγάμου Ιωάννης (Ζηζιούλας), είναι επικίνδυνη για την ενότητα της Εκκλησίας, η οποία «ενώσεως εστί και συμφωνίας και ομονοίας όνομα». Γι' αυτό «εκκλησία και εθνικισμός» δεν μπορούν να συνυπάρξουν καθώς είναι ασύμβατες πραγματικότητες. Η Εκκλησία είναι «εν Χριστώ οντολογία» ενώ ο εθνικισμός αποτελεί εφήμερη ανθρώπινη «ιδεολογία» με διχαστικές και επικίνδυνα διαιρετικές συνέπειες για την Πανορθόδοξη Ενότητα.

Το κείμενο της Μεγάλης εν Κωνσταντινουπόλει Συνόδου (1872), η οποία κατεδίκασε τον «εθνοφυλετισμό» ως αίρεση, είναι ιδιαίτερα διαφωτιστικό και άκρως επίκαιρο εάν λάβουμε υπόψιν μας τις εντόνως εθνοφυλετικές ενέργειες της Ρωσικής Εκκλησίας και άλλων τοπικών Εκκλησιών, όπως αυτές εντοπίζονται κυρίως και όχι μόνο στις εκκλησιαστικές επαρχίες της Ορθοδόξου Διασποράς, οι οποίες αν και σύμφωνα με τον 28ο κανόνα της Δ΄ εν Χαλκηδόνι Οικουμενικής Συνόδου (451) ανήκουν στην εκκλησιαστική δικαιοδοσία του Οικουμενικού Πατριαρχείου, εντούτοις και σε αυτές εφαρμόζεται η αντικανονική και αντιεκκλησιολογική πρακτική να συνυπάρχουν σε κάθε τοπική εκκλησιαστική επαρχία δύο ή τρεις ή και περισσότεροι επίσκοποι διαφορετικής εθνικής καταγωγής, που τοποθετούνται με εθνοφυλετικά κριτήρια από την κάθε Ορθόδοξη τοπική Εκκλησία (Ρωσίας, Ρουμανίας, Αντιοχείας κ.ά) για την εξυπηρέτηση των πνευματικών αναγκών των «ομοεθνών» τους στις επαρχίες της διασποράς.

Η Ορθόδοξη Εκκλησιολογία και οι ιεροί κανόνες της Εκκλησίας ορίζουν με απόλυτο τρόπο ότι ένας και μόνον Επίσκοπος προΐσταται μιας τοπικής εκκλησιαστικής επαρχίας και αυτός στην περίπτωση της ορθοδόξου διασποράς θα πρέπει να είναι μόνο ο υπό του Οικουμενικού Πατριαρχείου εκλεγμένος.

Στο κείμενο λοιπόν της Μεγάλης Συνόδου της Κωνσταντινουπόλεως (1872) ορίζονται τα εξής: «Ο φυλετισμός, δηλαδή η λόγω διαφόρου φυλετικής καταγωγής και γλώσσας διάκριση και διεκδίκηση ή εξάσκηση αποκλειστικών δικαιωμάτων παρ' ατόμων ή ομάδων ανθρώπων ομοχώρων και ομοταγών, η οποία μεν μπορεί να έχει κάποια υπόσταση στις κοσμικές πολιτείες, είναι όμως ξένη της δικής μας διαθέσεως και έξω της παρούσας έρευνας. Στην Χριστιανική Εκκλησία, που είναι κοινωνία πνευματική, προορισμένη υπό του αρχηγού και θεμελιωτού αυτής να συμπεριλάβει πάντα τα έθνη σε μία εν Χριστώ αδελφότητα, ο φυλετισμός είναι κάτι το ξένο και όλως αδιανόητο. Και όντως ο φυλετισμός, δηλαδή η συγκρότηση ιδιαίτερων φυλετικών εκκλησιών στον ίδιο τόπο, οι οποίες αποδέχονται όλους τους ομοφύλους, ενώ αποκλείουν όλους τους ετεροφύλους και διοικούνται μόνον υπό ομοφύλων ποιμένων, είναι κάτι το όλως ανήκουστο και πρωτοφανές. Όλες οι απ' αρχής κατά μέρος συσταθείσες χριστιανικές εκκλησίες ήταν τοπικές, οι οποίες περιελάμβαναν τους πιστούς ορισμένης πόλεως ή ορισμένης τοπικής περιφέρειας, άνευ φυλετικής διακρίσεως. Γι' αυτό, από της πόλεως συνήθως ή της χώρας και όχι από της εθνικής καταγωγής του πληρώματός τους ελάμβαναν την προσωνυμία τους».

Στο παραπάνω πλαίσιο του συνοδικού κειμένου, ο π. Αλέξανδρος Σμέμαν απεριφράστως υπογραμμίζει ότι: «ο νοσηρός εκκλησιαστικός εθνικισμός αποτελεί πραγματική αίρεση στους κόλπους της Ορθοδόξου Εκκλησίας, που απειλεί όντως το έργο της σωτηρίας». Ο ίδιος αλλού γράφει: «Ο κίνδυνος του εθνικισμού έγκειται στην υποσυνειδήτως συντελουμένη μεταβολή της ιεραρχήσεως των αξιών κατά την οποία ήδη το έθνος δεν υπηρετεί την χριστιανική δικαιοσύνη και αλήθεια, και την ζωή του δεν την αξιολογεί συμφώνως προς αυτά, αλλ' αντιθέτως αυτός ο ίδιος ο Χριστιανισμός

και η Εκκλησία αρχίζουν να μετρούνται και να αξιολογούνται εκ της απόψεως των «υπηρεσιών» αυτών προς το κράτος, την πατρίδα κτλ».

Τις επικίνδυνες διχαστικές και διαιρετικές για την Πανορθόδοξη Ενότητα συνέπειες που πηγάζουν από τον εθνοφυλετισμό, τον νοσηρό εκκλησιαστικό εθνικισμό, επισημαίνει με σαφήνεια ο αείμνηστος Αμίκλας Αλιβιζάτος: «Οι εθνικές και εθνικιστικές θεωρίες και διαιρέσεις και ο καθ' υπερβολήν τονισμός του εθνικισμού εν τη Εκκλησία, συνετέλεσαν, ώστε οι επί μέρους Ορθόδοξες Αυτοκέφαλες Εκκλησίες να προβούν σε πράξεις απαραδέκτους και καταλυτικές του Εκκλησιαστικού Οργανισμού χάριν απλού συμμαχισμού των εθνικιστικών τάσεων των ιδίων αυτών λαών... Είναι εκτός αμφισβήτησεως, ότι η υπέρ μέτρον έξαρση των εθνικών εκκλησιών γίνεται σε βάρος της ολότητος της Ορθοδοξίας, η δ' άνευ ορίου ανάμιξη των διαφόρων εκκλησιών στους εθνικούς ανταγωνισμούς γίνεται σε βάρος μεγάλων και βασικών αρχών της ορθοδόξου συνειδήσεως εν τη καθόλου εκκλησιαστική ζωή και επί σοβαρωτάτω και βαθυτάτω τραυματισμώ της εσωτερικής ενότητος της Ορθοδοξίας».

Την υπέρβαση των επικίνδυνων δυσχερειών και συνεπειών σε βάρος της Πανορθοδόξου Ενότητος λόγω του νοσηρού εκκλησιαστικού εθνοφυλετισμού μέσω της «υπερεθνικής – οικουμενικής αποστολής της Μητρος Εκκλησίας της Κωνσταντινουπόλεως επισημαίνει με ιδιαίτερο τρόπο ο αείμνηστος Ν. Νησιώτης αναφέροντας χαρακτηριστικά: «Υπερεθνικός δεν σημαίνει, εις την προκειμένην περίπτωση, «διεθνιστικός», αλλά κυρίως και καθαρώς θρησκευτικός, υπέρ τα διάφορα κατά καιρούς ρεύματα της διεθνούς πολιτικής και των συμφερόντων μιας ωρισμένης κατευθύνσεως. Υπερεθνικός εν ειδικωτέρα εννοία δεν σημαίνει και διορθόδοξος, εν τη αντιλήψει, ότι το Οικουμενικόν Πατριαρχείον εξυπηρετεί μόνον, ως σύνδεσμος – Εκκλησία, τας μεταξύ των Ορθοδόξων Εκκλησιών σχέσεις, αλλά σημαίνει ότι είναι κατ' αρχήν, ως Μητήρ και Πρωτόθρονος Εκκλησία, ενωτική μεταξύ των ορθοδόξων πνευματική δύναμις. Ο όρος υπερεθνικός σημαίνει συνεχή πρωτοβουλίαν προς πανορθόδοξον και διαχριστιανικόν πνεύμα και δράσιν, σημαίνει δηλαδή καθαρώς και ακραιφνώς οικουμενικός. Πάσα ενέργεια και κίνησης του Πατριαρχείου πρέπει να είναι παράδειγμα πολιτείας συμφώνου προς την συνείδησιν του πληρώματος όλων των Ορθοδόξων Εκκλησιών και συγχρόνως έκφρασις του πνεύματος αυτής».

Ο Μητροπολίτης Περγάμου κ. Ιωάννης (Ζηζιούλας) σε συνέδριο που διοργάνωσε τον Μάιο του 2012 στο Βόλο η «Ακαδημία Θεολογικών Σπουδών» της Μητροπόλεως Δημητριάδος, με θέμα: «Εκκλησιολογία και Εθνικισμός» ανέπτυξε ως εισηγητής το φλέγον ζήτημα «Πρωτείο και Εθνικισμός», αναφέροντας ότι η ύπαρξη «Πρωτείου», δηλαδή της παρουσίας σε κάθε τοπική εκκλησία ανεξαρτήτως αυτής ενός και μόνου «Εκκλησιαστικού Πρώτου», ήτοι ενός και μόνου Επισκόπου, είναι όρος αναγκαίος στην προοπτική υπερβάσεως κάθε είδους διαιρέσεως και διχοστασίας μέσα στην ενιαία και αδιαίρετη Εκκλησία. Προς απόδειξη των θέσεων του ο Μητροπολίτης Περγάμου Ιωάννης αναφέρθηκε στον τρόπο λειτουργίας του «Πρωτείου» μέσα στο πλαίσιο του εθνικισμού (εθνοφυλετισμού) καθώς και

στον τρόπο της ενοποιητικής ασκήσεώς του, τονίζοντας μάλιστα ότι οι βασικές εκκλησιολογικές αρχές κατανόησεως του «Πρωτείου» σχετίζονται με την α) Ευχαριστιακή ταυτότητα της Εκκλησίας, επειδή ακριβώς σε κάθε ευχαριστιακή τοπική κοινότητα υπάρχει ένας μόνον «πρώτος», δηλαδή ένας κανονικός Επίσκοπος, και β) με την συνοδικότητα της Εκκλησίας, όπου σε κάθε τοπική σύνοδο υπάρχει ένας «Πρώτος» ως Κεφαλή και Πρόεδρος του σώματος των Επισκόπων.

Ο Μητροπολίτης Περγάμου emphaticώς υπογραμμίζει ότι στην Εκκλησία «ουκ ἔστιν Ἕλλην, οὐδέ Ἰουδαίος» και όταν δεν τηρούνται οι βασικές εκκλησιολογικές και κανονικές αρχές της Ορθοδοξίας, τότε εμφανίζονται εκκλησιολογικές εκτροπές, όπως ακριβώς στις ορθόδοξες εκκλησιαστικές επαρχίες της διασποράς λόγω της επίκλησης εθνικών και πολιτιστικών κριτηρίων συγκροτήσεως των τοπικών εκκλησιών.

Όλα τα παραπάνω ζητήματα είναι δυνατόν να επιλυθούν στην Αγία και Μεγάλη ή Πανορθόδοξη Σύνοδο για την σύγκληση της οποίας νυχθημερόν και ανυστάκτως μεριμνά και ματώνει αυτοθυσιαστικά το Οικουμενικό Πατριαρχείο παρά τα προσκόμματα, τα οποία συνεχώς προβάλλει το Πατριαρχείο της Μόσχας και οι «δορυφόροι» αυτού, κινούμενο με εθνοφυλετικά κριτήρια. Η Σύναξη των Προκαθημένων και των λοιπών Επισκόπων των κατά τόπους Ορθοδόξων Εκκλησιών εν τη Αγία και Μεγάλη Συνόδω υπό την Προεδρία του Οικουμενικού Πατριάρχου Βαρθολομαίου ως του «Πρώτου» της Ορθοδοξίας, στην Πατριαρχική, Μαρτυρική, Μεγαλόνησο Κρήτη θα επιβεβαιώσει εμπράκτως, απτών και ορατών, εκκλησιολογικώς και κανονικώς, πρωτίστως δε Ευχαριστιακώς δια της μετοχής στο «Κοινόν Ποτήριον», την εναγώνια προσευχητική ρήση του Αρχιερέως Χριστού, του ειπόντος: «Πάτερ ἅγιε, τήρησον αυτούς εν τω Ονόματί σου ω δέδωκάς μοι, ίνα ώσιν εν». Γένοιτο.